

Hristos și tradițiile religioase

Textul de memorat: Norodul acesta se apropie de Mine cu gura și Mă cinstește cu buzele, dar inima lui este departe de Mine. Degeaba Mă cinstesc ei, învățând ca învățături niște porunci omenești.” (Matei 15:8,9)

John Wesley, fondatorul Bisericii Metodiste, sugera că teologia oricărui om este influențată de patru factori: credința, capacitatea de judecată, Scriptura și tradiția. Însă, în concepția sa, nu toți acești factori exercită o influență egală. El recunoștea faptul că Biblia este autoritatea fundamentală, dar afirma totodată că modul în care interpretăm Biblia este afectat de credința personală, de capacitatea de judecată și de tradiția noastră religioasă. Dacă Wesley ar ieși din mormânt astăzi, probabil că ar fi șocat să descopere că mulți teologi moderni, adepți ai bisericii întemeiate de el (dar și ai altor biserici), așază rațiunea, tradiția sau opinia personală mai presus de învățătura clară a Scripturii.

Studiul acesta examinează tradițiile religioase pe care se întemeiau multe dintre învățăturile cărturarilor și fariseilor. Rabinii, care au trecut prima dată în scris aceste tradiții, aveau un mare respect față de Scriptură și nu au intenționat să le ridice deasupra Cuvântului lui Dumnezeu. În ciuda intențiilor lor, unii dintre discipolii lor entuziași au confundat metoda cu mesajul și au deturnat atenția oamenilor de la revelația scrisă a lui Dumnezeu la tradiția omenească.

Un proiect pentru inima ta

Pentru meditație și rugăciune

„Vegheați asupra cuvintelor rostite, cultivați rafinamentul în maniere, **blândețea**, curtoazia și, dacă veți face astfel, veți fi răsplătiți.” – Ellen G. White, *Căminul adventist*, p. 186

&

„Pe scaunul lui Moise”

Expresia „cărturarii și fariseii” pare a desemna două grupări separate, însă, după cum reiese din Faptele 23:9, cărturarii erau o subgrupare a fariseilor. Fariseii au devenit o grupare vizibilă în timpul Imperiului Grec și se crede că sunt o rămășiță a unei secte de evrei credincioși, cunoscuți sub numele de *hasidim*, care au susținut răscoala macabeilor împotriva Greciei.

Denumirea de „fariseu” provine din cuvântul ebraic *paras*, „a separa”. Într-o epocă în care mulți evrei s-au lăsat influențați în mare măsură de culturile păgâne, fariseii au considerat ca o datorie să ia măsuri ca fiecare bărbat evreu să cunoască Legea. În acest scop, au stabilit poziția de *rabbi* (rabin), care are sensul propriu de „învățătorul meu”.

Domnul Isus a recunoscut poziția lor de învățători ai poporului prin cuvintele „cărturarii și fariseii șed pe scaunul lui Moise” (Matei 23:2,3). În definitiv, ei își asumaseră răspunderea de a-i instrui pe oameni în ce privește Legea.

1. Citește Matei 23:1-7. Potrivit acestui pasaj, care era una dintre principalele obiecții pe care li le-a adus Domnul Isus cărturarilor și fariseilor?

Cele mai multe referiri din Evanghelia la cărturari și la farisei sunt negative și, dacă ne gândim că mulți dintre ei au avut un aport însemnat la răstignirea lui Isus și la persecutarea urmașilor Săi, atitudinea aceasta negativă este justificată. Se pare că fariseii nu făceau altceva decât să-i pândească pe oameni pe la colțuri și pe după copaci pentru a-i prinde pe picior greșit și a le arunca în față cu legea. Imaginea aceasta apare atât de frecvent în Scriptură, încât numele de *fariseu* a ajuns să fie sinonim cu *legalist*. Dar, dacă analizăm cu atenție pasajul amintit mai sus, descoperim că Domnul Isus nu le reproșa fariseilor dorința lor ca alții să păzească Legea lui Moise, ci faptul că ei înșiși nu o păzeau. Marea lor problemă era ipocrizia: spuneau una, dar făceau altceva; iar dacă făceau totuși ce era bine, aveau motivații greșite.

Recitește cuvintele adresate de Domnul Isus fariseilor. Cum ne putem asigura că nu ne facem vinovați de atitudinile asemănătoare cu cele ale lor?

Porunci omenești

Cărturarii și fariseii stăteau într-adevăr pe „scaunul lui Moise”, dar sursa de autoritate a învățăturilor lor religioase nu era în exclusivitate Sfânta Scriptură, ci și interpretările pe care i le dăduseră rabinii de seamă. Aceste interpretări nu fuseseră concepute pentru a lua locul Scripturilor, ci pentru a le întregi. La început, ele au circulat în formă orală, dar, ulterior, scribii le-au adunat și le-au scris, alcătuiind cărți.

Prima publicare oficială a Legii rabinice a avut loc pe la sfârșitul secolului al II-lea d.Hr., când rabinul Yehuda Ha-Nasi (Prințul Iuda) a întocmit *Mișna*. Legile consemnate în *Mișna* reflectă aproape patru secole de interpretare rabinică. Printre rabinii ale căror interpretări apar aici, sunt și mulți contemporani cu Isus, cei mai importanți fiind Hillel și Shammai. Îl mai putem aminti și pe Gamaliel, nepotul lui Hillel și învățătorul apostolului Pavel.

2. Care este problema pusă în discuție în Matei 15:1-6? Ce greșală caută să îndrepte Domnul Isus aici?

În studiul 1, am aflat că legile rabinice purtau numele de *halaka*, termen ce înseamnă „a umbla”. Rabinii considerau că acela care avea să „umbla” pe calea acestor legi mai mici ca importanță avea să respecte automat și legile mai mari. Contrar așteptărilor lor, la un moment dat, legile mai mici ca importanță au început să capete o importanță majoră și, după un timp, cu greu a mai putut fi făcută clar distincția între tradiție și Scriptură.

Din Evanghelii nu reiese că Domnul Isus ar fi avut o problemă cu faptul că fariseii formulaseră aceste reguli, ci mai degrabă cu ridicarea acestor reguli la rangul de „învățătură”. Niciun om nu are autoritatea de a crea restricții religioase și de a le conferi statut de poruncă divină. Dar aceasta nu înseamnă că oamenii credincioși nu au voie să întocmească un regulament de ordine interioară pentru bisericile lor. Instrucțiunile practice îi pot ajuta în mare măsură pe oameni să păzească Legea lui Dumnezeu, dar ele nu trebuie să îi ia locul.

Ca adventiști, ce reguli, tradiții și obiceiuri împământenite credem că ne ajută să respectăm Legea cu o mai mare credincioșie? Discutați în cadrul Școlii de Sabat, arătând ce rol au ele în viața comunității voastre de credință.

Datina bătrânilor

După cum am văzut deja, unii rabini au acordat o atenție atât de mare unor reguli și tradiții, încât au ajuns să le confunde cu Legea lui Moise, dând uitării faptul că ele au fost create cu scopul de a-i ajuta pe oameni să păzească legea. După un timp, cuvintele rabinilor au dobândit statut canonic, oamenii socotindu-le la fel de importante ca Scriptura. Probabil că rabinii nu au avut nici cea mai mică intenție să adauge comentariile lor la Scriptură. Totuși discipolii lor s-au gândit, probabil, că era de datoria lor să îi împărtășească poporului aceste interpretări aparte.

3. Recitește Matei 15:1,2. Pe ce text din primele cinci cărți ale lui Moise se întemeia această datină? Ce semnificație are răspunsul dat la această întrebare? Vezi și Marcu 7:3,4 și Matei 15:11.

În Scripturile Vechiului Testament nu se găsește nicăieri o poruncă de genul: „Să nu mănânci cu mâinile nespălate.” Fariseii știau foarte bine lucrul acesta și tocmai de aceea, când Îl înfruntă pe Domnul Isus, ei precizează că nu era vorba de o încălcare a legii mozaice, ci a „datinii bătrânilor”. Totuși indignarea cu care îi acuză pe ucenici ne lasă să înțelegem că pentru ei era vorba de nesocotirea unei obligații religioase importante.

Probabil că părinții și cadrele sanitare ar fi de acord că obiecția fariseilor este întemeiată – spălarea mâinilor este importantă pentru sănătate. Cercetătorii însă au ajuns la concluzia că, aici, nu igiena era preocuparea fariseilor, ci necurăția ceremonială. Fariseii aveau următorul raționament: oamenii se ocupă de treburile zilnice și se ating de diverse lucruri întinate; atunci, dacă mănâncă fără să se spele pe mâini, prin introducerea mâncării în gură cu mâna, se întinează din punct de vedere ceremonial.

Din moment ce fariseii și cărturarii aduc această acuzație împotriva ucenicilor, putem deduce că Isus nu Se făcea personal vinovat de încălcarea acestei tradiții foarte cunoscute (Marcu 7:3). Totuși El profită de acest prilej pentru a le arăta fariseilor că puneau un accent exagerat pe lucrurile minore.

4. Ce principiu biblic esențial descoperim în Isaia 29:13? De ce este important să îl păstrăm în minte?

Precepte omenești

„Înlocuirea poruncilor lui Dumnezeu cu precepte omenești n-a încetat. Chiar și între creștini există instituții și practici care n-au altă temelie decât tradițiile strămoșilor. Asemenea instituții, întemeiate doar pe autoritatea omenească, le-au înlocuit pe cele dumnezeiești. Oamenii se agață de tradițiile lor, onorează obiceiurile și cultivă ura împotriva aceluia care caută să le arate greșeala. [...] În locul autorității așa-numiților părinți ai bisericii, Dumnezeu ne poruncește să primim cuvântul Părintelui veșnic, al Domnului cerului și al pământului.” – Ellen G. White, *Hristos, Lumina lumii*, p. 398

5. Citește Matei 15:3-6, de data aceasta în relație cu Exodul 20:12; Deuteronomul 5:16; Matei 19:19 și Efeseni 6:2. Care sunt cele două acuzații grave pe care li le aduce Domnul Isus fariseilor?

Când au venit înaintea Domnului Isus cu învinuirea privitoare la spălarea mâinilor, fariseii sperau ca El să Se ocupe direct de această problemă. Însă Isus, în stilul Său specific, nu Se ocupă nici de spălarea mâinilor și nici de aducerea zecimii, ci vine cu o întrebare prin care atinge miezul problemei: înălțarea standardelor omenești mai sus de standardele divine. Fariseii aveau, fără îndoială, o explicație logică pentru regula cu privire la spălarea mâinilor. Și, cu siguranță, puteau arăta că motivul pentru care au ales să direcționeze resursele spre cauza lui Dumnezeu, și nu spre împlinirea nevoilor părinților, era o dovadă a dragostei lor deosebite față de Dumnezeu.

Cu toate acestea, oricâte explicații logice ar fi avut pentru acțiunile lor, adevărul este că Dumnezeu nu așteaptă ca oamenii să stabilească ei înșiși faptele prin care să-l dovedească prețuirea lor. Preocuparea fariseilor pentru disciplină și pentru o viață sfântă era bună, dar ea nu trebuia să pună în umbră voința lui Dumnezeu. Ei ar fi trebuit să țină cont de faptul că cele 613 legi consemnate în Legea lui Moise erau în armonie, și nu în contradicție unele cu altele. Niciuna nu o desființau pe cealaltă. Însă, prin insistența de a fi respectată „datina bătrânilor”, ei desființau Cuvântul lui Dumnezeu (Matei 15:6). Probabil că această dublă acuzație de încălcare și de desființare a Legii i-a șocat, poate i-a scandalizat chiar, fiindcă ei se considerau apărătorii ei.

Excesiv de neprihăniți (Matei 5:20)

6. Citește Matei 5:17-20. Cum putem înțelege avertizarea din versetul 20, în contextul studiului din această săptămână? Vezi și Romani 10:3.

Dacă citim Matei 5:20 izolat de context, poate să ni se pară că este un îndemn de a fi mai farisei decât fariseii, adică de a face tot ce făceau ei și chiar mai mult. Dar aceasta este ideea pe care vrea să o transmită Domnul Isus? Am văzut mai înainte că fariseii și cărturarii își făcuseră un obicei din a înălța tradiția deasupra Legii lui Dumnezeu, motiv pentru care Domnul Isus a fost nevoit să le atragă atenția că acțiunile lor desființau Cuvântul clar al lui Dumnezeu. De asemenea, în secțiunea de luni s-a amintit că fariseii și cărturarii erau ipocriți, pentru că viața lor nu reflecta învățăturile pe care pretindeau că le respectă.

Dacă ținem cont de acest lucru, observăm că ideea transmisă de Domnul Isus aici este practic o reluare a învățăturii din versetul 19: „Așa că oricine va strica una din cele mai mici din aceste porunci și va învăța pe oameni așa va fi chemat cel mai mic în Împărăția cerurilor.” Fariseii erau atât de orbiți de legile făcute de oameni, încât „stricau” Legea lui Dumnezeu. Neprihănirea lor se întemeia pe eforturile personale și avea multe lipsuri, era „ca o haină mânăjită” (Isaia 64:6).

Neprihănirea recomandată de Isus este cea care pornește din inimă. Când ucenicii Săi au fost acuzați că nesocotesc datina, El a subliniat rătăcirea fariseilor printr-un citat din Isaia 29:13: „Poporul acesta Mă cinstește cu gura și cu buzele, dar inima lui este departe de Mine.” Neprihănirea pe care o așteaptă Dumnezeu trece dincolo de faptele vizibile.

Domnul Isus ne cheamă la o neprihănire care să o întrecă pe cea a fariseilor, la o neprihănire care să nu fie obținută prin simpla bifare a unor obligații religioase. Neprihănirea aceasta poate fi obținută numai prin credința în Hristos Isus și prin revendicarea neprihănirii Sale. Ea este neprihănirea primită în urma predării totale a eului și în urma conștientizării nevoii noastre după Isus ca Înlocuitor și Model al nostru.

7. Citește Romani 10:3. Ce aflăm din acest verset despre adevărata neprihănire?

Studiu suplimentar

Pentru studierea aprofundată a subiectului din săptămâna aceasta, citește capitolele „Tradiția”, p. 395-398, și Vaiuri pentru farisei”, p. 610- 620, din *Hristos, Lumina lumii de Ellen G. White*, și Matei 23.

„Toți aceia care acceptă autoritatea omenească, obiceiurile bisericii sau tradițiile părinților să ia aminte la avertizarea cuprinsă în cuvintele lui Hristos: «Degeaba Mă cinstesc ei, dând învățături care nu sunt decât niște porunci omenești.»” – Ellen G. White, *Hristos, Lumina lumii*, p. 398

Întrebări pentru discuție

1. Ce tradiții avem, ca adventiști de ziua a șaptea? De ce este important să le recunoaștem ca fiind tradiții? De ce sunt ele importante și ce rol au în viața comunității noastre? Care dintre ele au o semnificație universală și care se bazează doar pe factori locali și culturali?

2. „Nu rareori, credincioșii i-au permis vrăjmașului să lucreze prin ei chiar în timpul pe care ar fi trebuit să l-1 consacre lui Dumnezeu și înaintării lucrării Sale. Fără să-și dea seama, ei s-au abătut de la calea neprihănirii. Cultivând un spirit de critică și de găsire de greșeli, de evlavie fariseică și de mândrie, ei l-au îndepărtat pe Duhul Sfânt, întristându-L, și au întârziat în mare măsură lucrarea solilor lui Dumnezeu.” – Ellen G. White, *Mărturii*, vol. 9, p. 125

Cum e posibil să ne abatem de la calea neprihănirii, chiar fără să ne dăm seama? Ce putem face pentru a evita capcana îndreptățirii de sine?

3. Gândește-te la modul de organizare a serviciului divin de închinare din biserica ta. De ce are biserica ta acest mod de organizare? Care este semnificația fiecărui punct din serviciul divin (de exemplu, rugăciunea, intonarea imnului etc.)? Ce învățăm din serviciile divine ale bisericii despre măsura în care tradiția se împletește cu credința noastră? De asemenea, este bine să ne întrebăm: Tot ce este doar pură tradiție, este neapărat rău?